

DIDÀCTICA GENERAL

Grau de mestra i mestre en Educació Infantil i Primària

Grup: 1er I

Professorat: Clara Arbiol i Gonzalez clara.arbiol@uv.es

Departament: Didàctica i Organització Escolar

Despatx p2.d15 (facultat de Magisteri)

Horari de tutories:

Dilluns 15 -17h. Facultat de Filosofia i educació. Despatx 1.

Dimarts 9,30-11,30h Dijous 11-13h. (facultat de Magisteri)

Presentació de l'Assignatura: continguts.

Un saber, pues, que explora la relación pedagógica, la práctica educativa, como una cuestión que implica personalmente, que intenta decir algo, no como idea para los demás, sino como idea, en primer lugar para sí, para la propia experiencia educativa; que expresa como verdad precisamente que hay una conexión personal entre lo que se dice y lo que se vive. (Contreras, José. 2010: 246)¹

El que us propose treballar en aquesta assignatura que s'anomena didàctica general és aquest saber del que José Contreras parla i reclama: un saber que ens ajude a explorar allò que fem en l'ofici de mestra, de mestre d'educació Infantil i educació Primària: crear i sostenir relacions educatives. La didàctica, diu Remei Arnaus (2008)² és allò que sustenta la pràctica de relació educativa. Així el que explorarem al llarg del curs serà la relació educativa i allò que la sosté. La pretensió de l'assignatura és acompanyar en la creació per part de les estudiants i els estudiants d'un sentit

¹ Contreras Domingo, José (2010) "Pedagogías de la experiencia y la experiencia de la pedagogía" a Contreras, José i Pérez de Lara, Núria (comps) *Investigar la experiencia educativa*. Madrid. Morata. Pàgines 241-271.

² Arnaus i Morral, Remei (2008) "La didáctica en femenino" a Montoya Ramos, Mª Milagros (2008) *Enseñar: una experiencia amorosa*. Madrid. Sabina editorial.

educatiu propi. Entenem sentit com la orientació que us ajuda a caminar, a col·locar-vos. El sentit educatiu ha de ser propi, personal, un sentit que cadascuna i cadascú pugui sostenir des de si. El que farem durant el curs serà treballar amb material; saber i experiència pròpia i d'altres, per tal d'anar conformant aquest sentit.

Entenem a més que el sentit educatiu propi és fruit de la relació; en aquest cas, fruit de posar-se en relació i pensar a partir d'aquesta relació. Així, el sentit que una mestra o un mestre donen al seu ofici es crea en relació a quatre nuclis que esdevindran els nostres nuclis de treball, els nostres continguts:

1. La Dimensió Institucional de l'Escola

En primer lloc, el sentit educatiu naix de posar-se en relació amb allò institucional, així el primer nucli de continguts serà per tant aquell en que treballarem al voltant de l'escola, de la institució escolar, de les seues funcions, el projecte sociocultural de l'escola: per a què serveix l'escola?. Recordarem les pedagogies alternatives, investigarem les escoles diferents, és possible crear altres escoles i experiències escolars?

2. El saber, el coneixement que s'ensenya.

En segon lloc, el sentit educatiu es crea a partir de la relació amb el saber, amb allò que ensenya l'escola, amb la transmissió cultural. I també naix de posar-se en relació amb les formes d'organitzar el coneixement escolar. Per això, en aquest nucli de continguts treballarem al voltant de la relació amb el saber, el currículum oficial i la pràctica docent, explorarem propostes d'organització i treball dels continguts com la integració curricular.

3. La relació educativa.

En tercer lloc, el sentit educatiu es crea a partir de la relació amb les altres i els altres. I en relació amb elles i ells. En aquest cas en relació amb les criatures. Per això en aquest nucli treballarem la relació amb l'alteritat, la diferència i la singularitat de les altres i els altres, la educació com a relació amb la infància. L'ofici d'acompanyar a criatures que aprenen. La vida en l'aula; l'aula com a espai de relació amb l'altra i l'altre, com a espai d'aprenentatge

4. Ser mestra, Ser mestre

Finalment, el sentit educatiu també naix de posar-nos en relació amb una mateixa i amb un mateix, en pensar-nos com a mestres. Per això en aquest nucli treballarem al voltant de l'experiència, el sentit i la reflexió en la pràctica de mestres; al voltant de les dimensions subjectives que entren en joc en el treball de mestres; pensarem la funció educadora i l'ofici de mestra i mestre; la recerca i la innovació com a experiència de formació docent per pensar l'encàrrec de ser mestra o mestre i el sentit educatiu propi.

Materials de treball, referències

Treballarem els nuclis a partir de textos, un primer grup de textos el conforma els capítols del llibre *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogia*. De Max Van Manen. Aquest llibre serà lectura bàsica del curs. Un altre grup de textos són els que es facilitaran per part de la professora, la major part els trobareu a l'aula virtual. Els textos són una referència bàsica, tot i això, al llarg del curs podran afegir-se d'altres o modificar-se l'ordre. La vida a l'aula, si la cuidem, és una pràctica viva, per això aquesta és una proposta que s'anirà concretant en relació amb els estudiants i les estudiants. Però perquè aquesta pràctica siga possible és imprescindible que els textos es treballen adequadament. Al llarg del curs els textos s'acopanyaran de les indicacions necessàries per al seu treball.

1. La dimensió institucional de l'escola.

- a. MEIRIEU, Philippe (2008) "A mitad de recorrido. Por una verdadera <<revolución copernicana>> en Pedagogía" a *Frankenstein educador*. Barcelona. Laertes.
- b. VAN MANEN, Max (2010) "Comprender el mundo de posibilidades del niño" a *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogia*. Barcelona. Paidós.
- c. Cuadernos de Pedagogía (2004) Monográfico: *Otra educación. Otras escuelas* num 341.
- d. Cuadernos de pedagogía (2007) tema del mes: *Escuelas que se reinventan a sí mismas*. Núm 368

2. El saber, el coneixement que s'ensenya.

- a. BLANCO GARCÍA (2006) "Saber para vivir" a Piusi, Anna Maria i Mañeru Méndez, Ana (coord) *Educación, nombre común femenino*. Barcelona. Octaedro.
- b. BEANE, J. A (2005) "Los enclaves de la alta pedagogía" a *La integración del currículum*. Madrid. Morata.
- c. PERRENOUD, Philippe (2006) "Las nuevas didácticas y las estrategias de los alumnos frente al trabajo escolar" a *El oficio del alumno y el sentido del trabajo escolar*. Madrid. Editorial Popular
- d. VAN MANEN, Max (2010) "La experiencia de la curiosidad y el asombro del niño" a *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona. Paidós.
- e. VAN MANEN, Max (2010) "¿Cómo experimentan los niños nuestra presencia?" a *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona. Paidós.
- f. Relat d'experiència: "Cinco litros por metro cuadrado" José Contreras Domingo.

3. La relació educativa

- a. CANO, Mª Isabel i LLEDÓ, Angel (1995) "¿Qué hacer con mi clase?" a *Espacio, comunicación y aprendizaje*. Sevilla. Díada Editorial.
- b. VAN MANEN, Max (2010) "Ver al niño desde una perspectiva pedagógica" a *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona. Paidós.
- c. VAN MANEN, Max (2010) "Todo niño necesita que le vean" a *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona. Paidós.
- d. VAN MANEN, Max (2010) "El poder de la atmósfera" a *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona. Paidós.
- e. Relat d'experiència: "Un lugar para ser". Asun López
- f. Relat d'experiència: "Criaturas creadores d'un temps" Remei Arnaus
- g. Relat d'experiència: "El mundo de Rosi" i "¡Es que yo quiero ser poeta!" Dolo Molina

4. Ser mestra, ser mestre

- a. STENHOUSE, Lawrence (1991) "La investigación del curriculum y el arte del profesor" a *Investigación en la escuela*. Núm 15
- b. MECENERO, Cristina (2003) "Cerca del comienzo" a *Duoda. Revista d'estudis feministes*. Núm 25. Pàgines 103-109
- c. VAN MANEN, Max (2010) "La dimensión pedagógica de la enseñanza" a *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona. Paidós.
- d. VAN MANEN, Max (2010) "La importància pedagògica de la disciplina" a *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona. Paidós.
- e. Relat d'experiència: "El desayuno, una forma de compartir". Montse Ventura
- f. Relat d'experiència: "La maestra en conversación consigo" José Contreras Domingo.

Activitats

Durant el curs realitzareu diferents tipus d'activitats. Requereixen de treball a l'aula i fora de l'aula, en ocasions dedicarem sessions específiques per orientar el treball. Les activitats que es proposen constitueixen la metodologia de treball de l'assignatura:

1. Activitats grans: les estudiants i els estudiants realitzaran dues grans activitats, són grans perquè es realitzaran durant tot el quadrimestre i perquè els continguts aniran treballant-se en relació a aquestes activitats
 1. Creació del **sentit educatiu propi**: de forma rigorosa i sustentada, a partir del contingut i material treballat a classe i de realització individual
 2. Elaboració d'una **proposta d'ensenyament** a partir de les propostes d'integració curricular. De realització en grup.
2. Activitats puntuals en relació als nuclis temàtics: propostes de treballs en relació als diferents continguts del curs, seran treballs que es realitzaran al llarg del quadrimestre i per als que es donaran les orientacions que calga.

3. Treball de lectura dels textos. Imprescindible per poder seguir el curs, els textos seran el punt de partida del treball a l'aula i ens ajudaran a anar donant contingut a l'assignatura.

Avaluació:

L'avaluació es farà a partir dels treballs fruit de les activitats:

- a) Lliurament de l'assaig en que s'elabore el sentit educatiu propi
- b) Lliurament de la proposta d'ensenyament
- c) Lliurament de dossier de treballs.

Les estudiants i els estudiants que no puguin assistir a classe s'hauran de posar en contacte abans del 29 de febrer amb la professora per tal d'establir el pla de treball i avaluació.

El que es valorarà dels treballs i que s'utilitzaran com a criteris d'avaluació és el següent:

- En quina mesura hi ha comprensió dels continguts treballats a l'assignatura.
- L'utilització dels conceptes treballats, així com altres que s'usen en els treballs, ha de ser rigorosa.
- Cal fer una correcta utilització dels materials de referència. Això mostra el treball que s'ha fet de les lectures i altres documents utilitzats.
- El que demanem en aquesta assignatura és un treball de reflexió i per tant ha de mostrar una capacitat d'anàlisi raonada, posicions fonamentades i idees elaborades.
- Evidentment, els textos presentats han de seguir les normes de Correcció gramatical, ortogràfica i d'expressió.

La qualificació final serà el resultat de la ponderació següent:

- Assaig sentit educatiu propi: 55%
- Proposta d'ensenyament: 35%
- Dossier de treballs: 10%

Per poder aprovar l'assignatura és necessari superar amb suficiència els tres treballs que conformen la qualificació final.

